Din Duminică în Duminică

BIRUITORUL

...Te vei fi așteptând, poate, s'auzi cine știe ce isprăvi mirobolante, pe urma schimbării operate în viața mea. Și nu vei avea nimic din toate acestea, ci tocmai dimpotrivă. Tot ce poate fi mai banal, mai puțin ieșit din circuitul întâmplărilor de toate zilele... Ce zic? Sunt, pur și simplu, numai fapte lesne de pus la cale și, încă, mai lesne de îndeplinit, de îndată ce te bucuri de a avea o mică doză de stăpânire de tine și de hotărire.

Dar să ți le înșir toate pe șirul lor...

Ți-aduci aminte că o duceam greu de tot. Nu mai mergea. Prea eram nedeprins cu „concesiile" ce trebuesc neapărat făcute vieții ca să te poți strecura prin vâltoarea ei... Rămâneam necurmat sub stăpânirea acelui crez, pe care îl prea cunoști, și care te silește să rămâi pururi singur și dezarmat.

In mine, însă, prinsese să se dea o luptă amarnică. Se ivise și celălalt — dornicul de o viață închegată în legea ei, sătulul până la sat de durerile și suferințele traiului de idealist.

Câte am mai îndurat, pe urma acestei harțe!

„Hai și tu, lasă-ți încolo „veleitățile" de a rămâne deapururi un izolat, o fărâmă de fulger într'un ocean de besnă!

„Treci la fapte. Nu rămâne nimic pipăit, nimic pozitiv, pe urma vegetării în care îți irosești viața.

„Aruncă-ți privirile în juru-ți și dumirește-te ce trebue să faci. Dodește-ți seamănul — tovarășul acela predestinat, după care năzuește și tremură fiecare, în scurtu-i treacăt pe pământ!

„Vai!, cât de scurt este!

„Cum de te încumeți să-ți mai răpești din puținul ce ți-e hărăzit?"

— Bine, să-l caut. Dar cu ce să mă 'nfiripez? Că n'am nici de unele... Și cum să pornesc la o cale așa de grea, când nu știu nici încotro s'o apuc?!

— De-i sta mult și te-i cumpăni, nu te mai alegi cu nimic. Aide, un dram de hotărire, și înainte!

Așa am și făcut.

Am pornit și una și alta, în acelaș timp. Mi-am întemeiat și căsnicia și am închelberit și trebșoara asta, ca s'o pot duce — tot ce-ți stă în față. Nu-i cine știe ce, dar pentru mine-i mult, că tot este încopcit de mine.

Și cum am prins să-mi întemeiez viața în doi — amândoi fără nici un fel de zurgălăi la picioare — lanțurile prejudecăților și al celorlalte nevoi pecuniare — cu câte un geamantanaș în mână, așa ne-am început viața.

Iar întreprinderea pe care o vezi, este pusă la cale și înfăptuită, cu același dor de inimă, cu același „capital".

O, „capitalul" cu care am urnit-o din loc! Mi-aduc aminte, n'aveam mai mult de câteva sute de lei — de abia am acoperit costul timbrelor...

Iar Alecu, vechiul și dragul meu prieten, „șeful contenciosului" nostru — cum ar veni în limbajul cancelăresc — nu știa ce să facă și cum să mai ia, ca să mă las păgubaș:

— Măi băete, stai binișor! Ce umbli să te legi la cap, când nu te doare?.. Stai colea, și-ți vezi de treabă, ca oricare, că nici cu gândul nu dai, ce te poate paște! E, he!, eu am văzut multe...

Eu, ași! Cum să mă dau bătut?

Nu și nu! Degeaba mai stărui! O pornesc!

Dacă a văzut și a văzut, a fost silit să-mi dea îndrumările trebuincioase, în fața legii și a oamenilor ei.

Insă tot mocnea în el un pic de neîncredere, ca și în toată lumea dreptății, d'almintrelea:

— De unde chiagul, „capitalul"?

Iar eu, tot înfipt:

— Da' cine îmi cere mie „capital"? Arătați-mi textul de lege, în care stă scris că nu pot, fără „capital"!

Au răsfoit, au căutat și au puricat legi, după legi, și toate pravilele, d'asurda! Nici o slovă, nicăiri, că nu poți porni, fără „capital", că trebuie neapărat să ai sunători...

Așa că am luat-o din loc. M'am așezat colea, gospodărește, mi-am întocmit birourile, cum le vezi — aveam credit la un negustor de mobile; și pe încetul am legat-o și pus-o pe roate cum se cade.

Iar azi, după trei ani de luptă pe viață și pe moarte, am ajuns, slavă Domnului, de's cu toate plățile la zi — am două sute de mii cheltueli pe lună și... iacă, trăiesc și eu cu ai mei, fără să mai fac umbră pământului în zadar...

Birourile încăpătoare, cu mesele încărcate de dosare, mape și hârtii, rânduite frumos, începuse să fremăteze.

Soseau funcționari. Se pornea munca obișnuită de după masă.

Prietenul tăcu, aprinzându-și o țigare. Iar prin rotogoalele fumului albastru, ce-l înfășura într'o ceață de vis, mi se păru că am înainte-mi o întruchipare din altă lume, unul din acele „specimene" rare de oameni din neamul anglo-saxon, unul din oamenii aceia de voință, în stare să pornească la cucerirea lumii cu nimica și cari își ating țelul urmărit numai prin răvna și îndârjirea lor fără seamăn...

Iar uitătura blajină — aruncată de ochii albaștri ai prietenului asupra roiului a cărui matcă era el, — mi-aduse aminte de zâmbetul îngăduitor și de puterea de stăruință din sufletul plugarului nostru, ce palpită în noi, toți...

Și îmi lămurii totul.

Așa, și numai așa, trebue să fie oricare scoboritor din neamul acesta vajnic, de păstori și plugari, cari n'au știut niciodată ce 'nseamnă înfrângerea deplină.

Iar în suflet îmi încolți și se limpezi icoana luminoasă a unui erou al vieții de acum: biruitorul!

N. PORA

ELEGIE

A 'noptat în mine, vânăt, un erete.
Mai visez? Mai sânger? Incă mai aștept?
Urc, dar curcubeul nu mai are trepte.
Doar hangerul lunii mi-l împlânt în piept.

Când mă poartă anii, înapoi, pe plută,
ca să mă sărute zarzării și prunii,
umărul îmi sună vechi ca o lăută,
trist se trage șoldul prin inelul lunii...

Văd: trecutul plânge și'n genunchi îmi cade
tremurând sub arcuri de salcâmi subțiri.
Dă-mi, fântână, apă lină de balade
să-i spăl de pe frunte cer și amintiri.

Tot pietrișul serii-mi intră în sandale.
Mlaștinile morții înverzesc cocleală.

Soarele ce'n vremuri m'a spoit cu zale
de pe trup îmi cade ca o tencuială.

RADU GYR

FĂT FRUMOS

Sub șorțul mohorât al uniformei port florile înșiruite pe ață ca mărgelele; le simt strivite în parfum cald și amețitor între sânii mei înfiorați. Tinerețea mea svâcnește ca șuvoiul scăpat din zăgaz. Aș vrea să grămădesc la piept tot freamătul vieții și să mă simt mistuită de el ca de pojarul unei răni. Soarele și văzduhul mă îmbată cu minunea unei băuturi descântate.

Iubesc! Sunt numai câteva ceasuri de atunci. Iubirea mea a venit pe neașteptate ca ploaia de vară. Parcă's nedumerită încă.

Stam pe cerdac; stam cum mi-e obicelul cu genunchii îmbrățișați și cu ochii pe cer. Urmăream norii în fugă tremurată de turmă de oi, lânoasă și dâmburată, sau în plutire lină de fire de funigel.

El a venit tiptil și s'a așezat lângă mine pe scară. Mi-a luminat deodată sub privire... In toată făptura mea svoneau șoapte tăinuite. „E Făt Frumos năzdrăvanul! Făt Frumos cel adevărat, nu-l vezi? A venit anume pentru tine!"

Fluturelul, căci era un fluture codat ca rânduneaua, își legăna aripile albastre ca floarea de in. Avea trupul suflat cu pulbere de diamante și vestmintele prinse cu bumbi de rubin. In frunte, cornițele mulate în aur erau grele ca staminele din crin. „Făt Frumos! Făt Frumos cu adevărat!"

Vârtejul fericirii mă fură și mă soarbe, cum soarbe volbura apei o frunză de pom.

Am prins fluturele în pumni; el s'a sbătut moale de parcă a clipit.

Pe furiș m'am strecurat în casă și l-am ascuns în cutioară sub perina mea.

O neliniște ciudată mă face să tremur — voiu nopta cu Făt Frumos! — Numai noi doi în camera mea! Singuri... eu și el!

Mi-am despletit părul și am îmbrăcat o cămașă lungă și străvezie. M'am întins pe pat în întuneric și cu mâinile ca două flori de nufăr pe inima mea, am veghiat.

La fiecare clipă am tresărit. Sunt atâtea foșnete noaptea. Sunt atâtea înflorări!

Mi se năzărea că-l simt pe Făt Frumos în preajma mea și mă năpădea o bucurie, care-mi părea că fără de voia mea va țipa. Ca să-mi potolesc frământarea sălbatecă m'am sculat înfrigurată în miez de noapte. — Nu-mi găsesc însă astâmpăr și trebuie să mă culc din nou. E ora când se înfăptuiesc vrăjile! Ascuns de umbrele nopții, Făt Frumos al meu va veni mai curând!

M'am deșteptat bulmăcită. In odaia cu gol încremenit sunt singură și mă simt învăluită încă de caldul îmbrățișării lui Făt Frumos! In toată făptura îmi dăinuiește visul din noapte! Am visat numai...

...Se făcea că din fluturele năsdrăvan a răsărit nalt și trufaș ca un brad, chiar lângă căpătâiul meu, Făt Frumos cel adevărat! Avea ochii verzi și în portul capului cu pletele numai inele, o semeție regească! Surâsul îi descoperea gura, luminată alb ca floarea de mușețel; mijlocul îi era încins în șerpar și pe umeri îi flutura o mantie scurtă, ca o aripă neagră.

Sta plecat deasupra patului meu! Părul lui rece cu miros de noapte și rouă, îmi atingea fruntea și ochii! Pe obraji îmi juca cu alintare de puf, caldul făpturei lui. Mă legănau șoaptele pe care le îngâna. „Doarme — și e frumoasă Cenușăreasa mea!"

Eu, — eram o zână legată de vraja unui blestem. Sub sărutul lui Făt Frumos mă sculam ca după un somn lung. Cu brațele goale îi înlănțuiam grumazul și mă prindeam de el mlădioasă, amăgitoare, ca firul de tortel. Făt Frumos m'a înfășurat în mantie și prin geamul deschis — am sburat amândoi.

Pluteam pe o pârtie de raze — luna secera norii din calea noastră. Din stele se desprindeau fărâme, care lunecau în gol. Departe, luminat de luceafărul nopții, se zărea minunea unui palat de cristal: Imi lipisem obrazul de fața sburătorului și-i băiguiam în ureche povestea dragostei mele. „Făt Frumos! Făt Frumos!"...

Deșteptarea a desprins de lângă sufletul meu fericirea care a căzut strivită ca fructele putrede. După încântarea înserării, după beția sborului din noapte, acum sunt singură. Port în mădulare o greutate de plumb...

Cu mâini tremurătoare scot de sub căpătâi cutia. N'am curaj s'o deschid. Intr'un colț tăinuitor al inimei mele stăruie încă nădejdea; „Mâine, — poimâne, Făt Frumos tot va veni! Tot se va întruchipa pentru mine din fluturele năsdrăvan!"

Sunt o cenușăreasă fără de noroc! O cenușăreasă urgisită cum n'a mai fost alta în nici o poveste!

Ghemuit, cu aripile păturite sărăcăcios și cornițele rupte, fluturele meu năsdrăvan a murit! — A murit Făt Frumos și dragostea mea! Sunt ferecată în blestemul așteptării pe totdeauna!

ELENA MATASA

O ordonanță model și un mâncăcios

De la Constanța, tatăl meu, fiind avansat lt. colonel, e numit ajutor la regimentul 3 Roșiori.

Iată-ne la Tecuci.

Adio marea, pe care o îndrăgisem atât, adio prietenii mei scumpi și nedespărțiți, cu toate farmecele și amintirile adevăratei copilării,... clasele primare!

După obiceiul de la Constanța, tatăl meu a întreținut veselia și buna dispoziție și în societatea tecuciană.

Nu exagerez când afirm că, din 7 zile ale săptămânii, cel puțin 6, aveam musafiri la masă: civili, ofițeri înșurați, neînșurați și amestecați.

La noi era cea mai deschisă casă.

Tatăl meu avea obiceiul de a-și lua ordonanțele pe sprânceană. S'a întâmplat însă că într'o vreme să se nemerească o ordonanță foarte vrednică, dar cam naivă.

Pe băiat îl chema Ion.

Tata, hazliu cum era, îl necăjea mereu ori îl punea să-i răspundă pe franțuzește, sau să cânte la masă cu vocea lui hodorogită, sau să ție discursuri și câte altele, cari mai de cari mai comice.

Ion nu prea știa multe. El se adresa mamei sau bunicei mele, astfel:

—Ți-am adus, ți-am luat, ți-am făcut etc., mod de a vorbi, socotit ireverențios pentru o ordonanță. Atunci tata intervenea:

— Bine, mă Ioane, așa se vorbește cu conița?

— Da cum, s'trăiți dom colonel?

— Se zice: ți-am adus?

— Da cum se zice s'trăiți dom colonel?

— Se zice: v'am adus, v'am luat, v'am cumpărat. Bagă de seamă să nu mai greșești altă dată.

Băiatul a ținut minte și peste câteva zile, fiind Sft. Maria, ziua bunicii mele și lume multă la masă, tata i se adresează lui Ion:

— Ce faci, Ioane? E ziua cucoanei mari. Ține și tu un discurs. Na un pahar cu vin și spune și tu ceva.

Imperturbabil, Ion i se adresează atunci, tatii, cu paharul ridicat:

— S'trăiți dom colonel, să vă trăiască Mâta.

*

Era pe acele vremuri la Tecuci, un judecător, Aroneanu, care a ajuns președinte, consilier și mai știu eu ce, și care a murit acum, de curând, la vârsta de peste 80 de ani.

Acesta a fost, cred, cel mai mare mâncău din țara românească. Inalt, bine legat, se cam gârbovise în ultimul timp, dar patima mâncatului nu-l părăsise.

Personal l-am văzut, la 70 de ani trecuți, mâncând 30 de chiftele marinate, o jumătate kgr. de brânză albă, 12 mere și luând-o iar de la cap: o jumătate de kgr. de mezeluri, un crap întreg pe varză și două kgr. de struguri.

Ajunsese proverbial în oraș. Mânca la trei, patru restaurante, la un dejun, de rușine pentru ce ar fi fost nevoie să îmbuce într'unul singur.

Despre el se povestește următoarele:

Venise tânăr judecător la Tecuci și seara, după un drum obositor, călcând pentru prima oară în acel oraș, a nimerit la cel mai bun restaurant, la Bogdan, unde venea protipendada târgului: ofițeri, magistrați, avocați, cari în majoritate erau abonați cu cartele.

Gătea restauratorul pentru câte persoane avea abonate și poate ceva în plus, pentru cine cădea la întâmplare.

Aroneanu intră în salon și neobservat se așează la o masă din fund. Comandă, mănâncă și plătește.

Se scoală de la masa acela, și tiptil se așează la alta din față.

Comandă, mănâncă, plătește și se așează la a treia masă din mijloc.

După ce mănâncă și aici și pleacă, se observă cu nedumerire, că la bucătărie nu mai era mâncare de loc.

Aroneanu mâncase pentru 3 abonați.

A doua zi, la dejun, tânărul judecător s'a prezentat din nou la restaurant, a chemat pe Bogdan și i-a spus:

— Eu sunt noul judecător sosit ieri în Tecuci. Aș vrea să iau masa la d-ta... Cât îmi ceri pe lună pentru dejun și seara?

— Foarte onorat, domnule judecător... răspunse omul. Pentru d-voastră vă fac cu 100 lei pe lună.

— Nu, nu, zise Aroneanu, cunoscându-și meteahna. Eu îți dau mai mult.

— Dacă'l așa, o să plătiți 150 de lei și aveți întotdeauna și desert.

— Nu, nu, eu aș vrea să-ți dau mai mult.

— Domnule judecător, atunci o să dați 200 de lei și vă gătesc special, ori ce doriți.

— Eu sunt dispus să-ți dau și mai mult.

— Vă mulțumesc, domnule judecător, și dacă'i vorba de asta, iată, pentru 250 de lei pe lună, căpătați ce vreți, mâncați ori cât doriți și vă schimb șervetul în fiecare zi.

Aroneanu a scos atunci 250 de lei, a plătit pe o lună înainte, și a lăsat pe restaurator încântat. Așa afacere bună, de mult nu mai făcuse el.

Seara, Aroneanu intră în porție și mănâncă 15 feluri.

— O fi omul obosit de pe drum, n'o fi mâncat bine pe-acolo pe unde a fost, își zise Bogdan. Da-mi și plătește bine.

La dejun Aroneanu mănâncă toate deserturile, 10 porții de mâncare și 3 porții de clătite.

Seara, svântă și lasă 5 abonați nemâncați și la dejunul următor ia lista de la cap și mănâncă: ouă fierte, omlet și scrob, o ciorbă de vițel „a la rus", tocană, „anghemaht", rasol de vacă cu hrean, limbă cu sos, mai ia un anghemaht și-o tocăniță, cere friptură de vițel la tavă, un antricot de purcel, o porție dublă de brânză albă, 3 bucăți de tort, 3 plăcinte moldovenești de casă, și-o farfurie adâncă cu fructe asortate...

Pe la ora 4, dejunul fiind sfârșit, patronul s'apropie desperat de noul său abonat și-i spune:

— Cucoane... Nu vă supărați... Am 60 de ani, am trei fete măritate, am gineri și nepoți, și am fost și în Grecia și la Constantinopol și la Cairo.

Multă lume am văzut în viața mea, dar ca să mănânce cineva așa de mult ca d-voastră, n'am crezut să întâlnesc un om.

Poftiți 250 de lei înapoi și ce-ați mâncat aste 3 zile, nu mai plătiți. Nu mai îmi trebue nimic, dar credeți-mă că nu pot să vă servesc nici cu 500 de lei pe lună.

Vă rog nu vă supărați, că sunt om sărac și muncesc și eu din greu.

BĂJESCU OARDA

Spune-mi, babă...

Foae verde busuioc,
spune-mi, babă, de noroc;
spune-mi, babă, 'n sorții mei
de citești, băbuță, 'n ei...
Eu nu știu de unde vin...
...am căzut ca din senin!
Sau vre-un nor m'a picurat
pe pământu 'ndurerat?
Sunt născută pe 'nserat
și cine m'a întristat...?
Cred c'o floare-am fost cândva,
de îmi plânge inima,
când culeg de prin câmpii
floricele viorii!
Fost-am, poate, un izvor
de plâng jalea tuturor?
Ori din toate-am căpătat:
și din cânt și din oftat,
din albastrul zărilor,
din adâncul mărilor?

Sau sunt doina care plânge
de 'n piept inima-mi se frânge?
Am fost rouă pe vălcele,
gâză printre floricele?
Sunt o umbră rătăcită,
o dorință ne'mplinită?
Sunt o vie rugăciune
de mai cred în vre-o minune?!

Nu-mi mai spune, babă hârcă,
în descântec de năpârcă;
rămân semn de întrebare...
cum rămâne fiecare!

. . . . . .

Lasă-mi vălul argintiu,
nu mai vreau nimic să știu.

VERONICA OBOGEANU

MĂRȚIȘOR

Bate vânt de primăvară,
Hohotește apa'n scoc.
Cer albastru. Aur, soare...
Iți urez să ai noroc.

Gândul meu la tine sboară
Să te-ajung'acelaș dor:
Stropi de ploaie la fereastră
Pentr'un suflet simțitor.

Dac'aș fi de tine-aproape,
Mai departe poate-aș fi!
Tot mai dulce-i sărutarea
Care arde'n gând. Să știi!

Și lumina ce străbate
Din potop de floare'n vis,
Mult mai blândă-i ca aceea
Ce-o arunc'un foc deschis!

Bate vânt de primăvară.
Liliacul va'nflori...
Nefiind de tine-aproape,
In tăcere te-oiu iubi.

IOAN GEORGESCU

CRONICA POEZIEI

Virgil Carianopol: „Carte pentru Domnițe"

Cu noua sa carte, d. Virgil Carianopol s'a bucurat de o critică aproape unanim favorabilă, — și trebue să spunem, dintru început, că a fost pe deplin meritată. Talentul domniei sale nu mai poate fi contestat astăzi de nici un om de bună credință.

Ceeace biruie în primul rând, sufletul lectorului aplecat peste aceste pagini de caldă poezie, este sensibilitatea autentică, nu mult înflorită în sbor de imagini și nici rafinată prin intelect, a poetului. Simțirea sa curge ca o apă lină, în fluidități muzicale neîngrădite, șerpuindu-și meandrele oarecum liber, potrivit unui ritm ce nu e mecanic, ci pur sufletesc. Tot universul acestei cărți direct lirice se închide într'o provincie: Oltenia și într'un sat oarecare, care însă pentru poet, întors cu sufletul înapoi, a devenit obsesie unică: satul natal. In felul acesta, psihologic vorbind, atmosfera volumului, tematica lirică și însăși tonalitatea întregului se înfățișează absolut unitar. Dacă, într'un sens, aceasta prezentare omogenă, concentrică, e profitabilă și ajunge să statornicească o configurație ciclică impresionantă în juruj unui singur leit-motiv, — totuși, pe de altă parte, dacă luăm în seamă dispoziția temperamentală, domoală, învinsă, fără valuri, am spune: uniformă a d-lui Carianopol, vom putea observa că o anume monotonie susținută și de un ton de litanie, de melopee înceată, nu lipsește să ne fie tovarășe dealungul acestor pagini, frumoase totuși. Sunt puține note diferențiale dela o poezie la alta, și dacă această stare de răsucire în loc, de repetiri, de reveniri, fără proeminențe și cu rare isbucniri, ajută admirabil unei atmosfere de ciclu melodic, în schimb împiedică individualizarea poeziilor în parte, obiectivarea lor intrinsecă, cu un bine definit relief. Ceeace dorim înzestratului nostru poet în viitoarea sa operă este *mai multă varietate*, în expresie și modulație, fiindcă tema sau obiectul de inspirație poate fi unic, dar realizarea se cere nuanțată în infinite fațete, — după cum soarele unul este, dar acelaș pictor sau poet îl poate zugrăvi în atâtea aspecte, cu variate game de culori și simțire.

Suferind aceiași dramă a desrădăcinării și a inadaptării, ca Octavian Goga și Ștefan Iosif, atât de veche în literatura noastră, d. Carianopol are meritul de a-i găsi, totuși, încă accente inedite, după ce vreme de o epocă întreagă, psihologia nostalgică a fecioriului de țăran transplantat la oraș a fost stoarsă până la refuz de sămănătorism.

Iată portretul mamei, părăsită într'un cătun undeva, a cărei viață întreagă, oprită în loc, e numai așteptare și gând călător, pe urmele fiilor duși:

A rămas tot așa, tot tristă,
A plâns până i-au căzut ochii în batistă;
I-au înegrit pe degete inelele, și anii
Parcă i-au sfâșiat așteptările și vultanii.
Din părul ei, toate vânturile stau să bată,
Nu i-se mai topește zăpada niciodată.
I s'au făcut obrajii, ca în Octombrie viile
Și-i umblă prin trecut, toate amintirile și stihiile

Când sântem duși cine știe pe unde,
Inima ei ne scoate de prin toate colțurile de pe unde
Când ne întoarcem de prin depărtări tustrei,
Toate doinele și fetele din sat sunt nurorile ei.
Iar când e singură și iarna își scutură liniștită cerceii,
Ea aude săniilor cu care umblăm prin lume, tocmai de peste Olt,
[clopoței.

(MAMA).

E o poezie originală și plastică, ce nu are nici o atingere cu „Mama" lui Coșbuc, deși situația este identică — și nici cu o altă viziune a altui poet.

Și iată admirabila poezie „Țăranii", atât de *văzută* în sufletul poetului și, prin el, într'al nostru, cu versuri de o mare sugestie emotivă:

Ii văd, sunt tot așa cu cojoacele rupte,
Cu piepturile și cu fețele supte,
Le sunt mâinile tot așa aspre și dure,
Privirile, tot oțel din tăiș de secure.
Cu ochii adânciți și lucioși ca niște băncuțe.
Aduc la oraș diminețele în căruțe.
Beau țuică prin cârciumi și vorbesc tare,
Socotesc banii pe degete și hambare,
Li se umezesc ochii și ascultă duși,
Când își taie țiganul sufletul în arcuș.

Ii simt după mirosul cojoacelor ude;
Dar sufletul lor chinuit nu m'aude.
Mă uit în ochii lor triști și adânci,
La mâinile lor cari pot să sfărâme stânci
Și-mi vine să le strig, să-i trag de mintean·
Bă, sânt și eu tot ca voi, tot țăran.
Dar glasul meu se topește, e de ceară...
Seara țăranii pleacă, cu orașul suit în cară,
Ii petrec până la margine, până în țigănie,
Dar durerea lor, pe streinul care merge alături, n'are de unde să-l
[știe.

Le urmez căruțele până le'nvălue zarea.
Până își aprinde luna sus lumânarea.
Aș vrea să mă duc și eu cu ei, dar sunt laș.
Rămân să mă sugă tot neliniștea și luminile de peste oraș.

(ȚĂRANII).

Ar fi îndeajuns numai aceste două bucăți, care sunt cele mai tari din volum, ca să consacre un autentic talent. Ele denotă un temperament personal, veșnic în freamăt, în care nostalgia și regretul, unite cu darul portretizării robuste, se îmbină fericit în slujba poeziei curate.

Dar în „Carte pentru Domnițe", — al cărei titlu de fapt nu corespunde cuprinsului — abundă și alte frumoase, patetice acorduri, a căror menționare aici e o datorie pentru noi și un îndemn pentru acel cititor singular, miraculos, ce mai iubește poezia.

Astfel, în „Plâns de servitor" este emoționantă ruga înlăcrimată a fiului de țăran, slugă a boerului mort, rămas fără ocrotirea și dragostea acestuia, între oameni și lucruri care-i par acum fără rost. Fără conturul plastic al poeziilor menționate mai sus, cu remarcabile însușiri totuși, citâm numai începutul:

M'au îndoit amintirile și m'au bătut ploile,
Mi-au crescut în spate, ca iarba, nevoile —
M'am uscat, boierule, de când de sus
Ți-a trimes Dumnezeu aripi și te-ai dus.
Nu mă mai adună nimeni după drumuri,
Când își umple toamna părul cu fumuri,
Nu mă mai cunoaște nici pădurea, nici munții,
Nu mai îmi sărută nimeni apele frunții.

(PLANS DE SERVITOR).

In poezia „Intoarcerii lângă pământ", sentimentul pribeagului legat totuși cu invizibile fire de glia străbună, care l-a născut și i-a legănat anii dintâi, se manifestă în accente estetice vibrante, dar fără nădejde, în partea finală.

Dar când mă duc toamna câteodată pe-acasă,
Când își fâșie porumbul cămașa lui de mătasă,
Când văd de departe casa noastră cu turle
Și îmi ies amintirile înainte cu surle,
Se deșteaptă în mine toți plugarii noștri robi,
Toată ceata aceasta de Cristoși obidiți și neghiobi,
Și fără să vreau, mă dau jos din trăsură,
Iau bulgări de pământ reavăn și-i mestec în gură,
Mi se ridică pumnul spre zarea depărtată de plumb
Și plâng îmbrățișând toate tarlalele de tristeți și porumb.

*

Este suficientă această prezentare, mai mult creionată de noi, ca să întărească, cu o afirmare în plus, încrederea ce s'a arătat îndeobște poeziei tinere încă a d-lui Virgil Carianopol. Ținând seamă de acele rezerve temeinice, schițate de noi la începutul acestei cronici, care pot să însemne singura primejdie în calea domniei-sale de poet cu un viitor atât de promițător, d. Carianopol nu are decât să-și urmeze cu statornicie consolatoarea menire, care oricând va fi, pentru poeți, poezia.

GEORGE DUMITRESCU